

ดีบี พงษ์พัฒน ภาพ (พานิ) โหม่งอง ดีบี พัฒน์พงษ์

DB PongPat X เป็นงานอนุรักษ์ฟอนต์เก่า DB PatPong.

โดยเนื้อแท้ของคำว่า "อนุรักษ์" นั้นไม่ได้หมายความว่าต้องรักษาของเก่าชนิดห้ามกระดิกกระเดี้ยไปจากเดิม. การอนุรักษ์ยังหมายรวมถึงการพัฒนาให้ดียิ่งๆ ขึ้นไปด้วย.

ชิดกัน	1	โปร่งสบาย
ชอยแคบ	2	ชอยกว้าง
อรรรม	3	รรรม
พอน?	4	มอน
ทางสูง	5	ทางสั้น
ไซ,ไซง	6	ไข่เอียง
DB PatPong	7	DB PatPong X Compressed

ผมเชื่อว่าโลกเจริญขึ้นก็เพราะเรารู้จักตั้งคำถาม แต่ที่โลกเสื่อมถอยลงทุกวันนี้ โดยมากมักเกิดจากการเอาคำตอบที่ได้ไปใช้ผิดทาง! สิ่งประศิษฐ์ของมนุษย์เมื่อใช้ไปนานวันเข้า ผ่านการสังเกตเห็นข้อบกพร่อง ยังต้องนำกลับมาสรุปบทเรียนเพื่อคัดแปลงแก้ไขให้ดีขึ้น. DB PatPong ก็เช่นกัน ก่อนจะออกแบบปรับปรุงใหม่เป็น DB PongPat ผมได้ตั้งข้อสังเกตเป็นคำถามไว้พอสมควร และทุกคำถามมีคำตอบให้เรียบร้อยแล้วดังนี้.

Q1 : ทำไมช่องไฟของ DB PatPong ถึงชิดมากขนาดนั้น?
A1 : ช่องไฟชิดๆ นั้นคิดเชื้อมาจากการชูดักขรลोक. ผมเคยชินกับการชูดักขรลोकให้ช่องไฟชิดๆ (นิยมทำตามๆ กันมา) พอมาจับงานออกแบบฟอนต์เลยพลอยชิดไปด้วย (ยังมีฟอนต์ display ไทยตระกูลอื่นๆ ที่มีช่องไฟชิดจัดอีกมากมาย คงได้เชื้อมาเหมือนกัน!) ช่องไฟที่ชิดมากเกินไปเป็นอีกหนึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้ฟอนต์อ่านยาก. ดังนั้นสิ่งสำคัญประการแรกที่ต้องจัดการกับ DB PatPong ก็คือขยายช่องไฟระหว่างตัวพิมพ์ให้กว้างขึ้น. เมื่อถูกใช้ในขนาดค่อนข้างเล็กจะได้ไม่ติดกันเป็นแพจนแยกแยะแต่ละตัวออกจากกันได้ยาก.

Q2 : ทำไมเส้นฐานตัว ย ไม่เหมือนตัว อ ?
A2 : ผมตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ตัวอักษร อ และ ย มีโอกาสใช้งานแบบอยู่คู่กันมาก (เช่น อย่า, ปล่อย, ค่อย, อยู่, อย่าง, น้อย ฯลฯ) สำหรับตัวพิมพ์ที่ต้องการให้อ่านราบรื่น (ดีไซน์ไม่จัดมาก) นั้น ผมเห็นว่าฐานตัว อ และ ย ควรกลมกลืนกัน. เมื่อแก่ฐานตัว ย ของ DB PatPong ให้เหมือนฐานตัว อ แล้ว ประโยชน์ที่ได้ตามมาคือ เราสามารถแยกแยะตัว ย ออกจากตัวข้างหลังที่ตามมาได้ง่ายขึ้น เพราะฐานหลังที่โค้งช่วยเพิ่มพื้นที่ว่างด้านหลังให้โล่งขึ้น.

ช่องไฟที่ชิดมากเกินไป เป็นอีกหนึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้ฟอนต์อ่านยาก. สิ่งสำคัญที่ต้องจัดการกับ DB PatPong ก็คือขยายช่องไฟให้กว้างขึ้น. เมื่อถูกใช้ในขนาดค่อนข้างเล็กจะได้ไม่ติดกันเป็นแพจนแยกแยะแต่ละตัวออกจากกันได้ยาก.

Q3 : ทำไมพิมพ์คำว่า "ธรรมชาติ" แล้วดูไม่ธรรมชาติ?

A3 : เช่นเดียวกับตัว อ และ ย, ธ และ ร มีโอกาสใช้งานแบบอยู่คู่กันมาก (เช่น ธรรม, สุรกิจ, ธรณี ฯลฯ). การที่ตัว ธ ของ DB PatPong ถูกออกแบบให้ต่างจาก ร มากๆ อาจช่วยให้เราดูแยกแยะออกจากกันได้ดีไม่สับสน แต่ตัว ธ กลับดูไร้ความกลมกลืนจนเข้าขั้นระคายคา จึงถูกปรับแต่งให้เข้ากับตัว ร ดูราบรื่นเป็นธรรมชาติมากขึ้น.

Q6 : ทำไมตัว ข ต้องคล้ายตัว ช ?

A6 : แม้ว่า ข และ ช ของ DB PatPong จะดูไม่สับสนกัน (รอยหยักที่เส้นหลังของตัว ช และหางสังเกตได้ง่าย) แต่ลองสำรวจดูแล้วจาก ก-ฮ ของ DB PatPong มีตัวที่ประกอบขึ้นด้วยเส้นแนวเฉียงน้อยมาก. ที่เด่นชัดมี พ, ฟ, พ (ส่วน ง และ ร ไม่แรงนัก) นอกนั้นเต็มไปด้วยเส้นขนานในแนวตั้ง. ดังนั้นถ้าเปลี่ยน ข ให้เป็นรูปตัว V น่าจะช่วยแก้เส้นได้อีกเล็กน้อย (ตัว ข ถ้าเขียนแบบหวัดๆ จะมีรูปร่างคล้ายตัว V อยู่แล้ว).

นอกจากตัวพิมพ์อักษรไทยใน DB PatPong จะถูกแก้ไขไปพอสมควรแล้ว ทั้งตัวพิมพ์ใหญ่อักษรโรมัน และชุดตัวเลขอารบิก (ซึ่งสูงเท่ากัน) ยังถูกปรับแต่งลดความสูงลงเล็กน้อย ไม่ให้ข่มอักษรไทยจนเกินไป. และแน่นอน, เพื่อให้ดูดีขึ้น จึงเพิ่มน้ำหนักบาง (Light) และหนา (Bold) ให้ใช้งานด้วย.

ใครอ่านมาถึงตรงนี้ คงอดตั้งคำถามไม่ได้ว่า

Q7 : ทำไมต้องเปลี่ยนชื่อเสียใหม่เป็น DB PongPat X Compressed ?
A7 : ชื่อฟอนต์ "ดีบี พงษ์พัฒน" ฟังดูก็รู้ว่าตั้งใจให้คล้าย "ดีบี พัฒน์พงษ์" แต่ไม่เหมือน. นอกจาก ภาพ จะเปลี่ยนไปหลายจุดคงที่เฉยไว้แล้ว ภาพพจน์ ของคำว่า "พงษ์พัฒน" ก็ฟังดูดีกว่า "พัฒน์พงษ์". ใครที่จะนำฟอนต์ใหม่นี้ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการกำหนด Brand Identity จะได้ขายลูกค้าได้ง่ายขึ้น. ส่วนค่าลงท้ายว่า Compressed เป็นการบอกรายละเอียดของรูปทรงตัวพิมพ์ว่าเป็นประเภทผอมมากๆ ไม่ใช่แค่ผอม (Condensed).

ถ้า DB PongPat X ภาค Compressed เป็นหนึ่งขายดี ก็คงต้องมีภาค Regular ต่อไปในไม่ช้า!

DB PatPong

สาม 3 Three

DB PongPat X Compressed

สาม 3 Three

Q4 : ทำไมพิมพ์คำว่า ผอม ด้วย DB PatPong จึงดูชัดใจ?

A4 : ผมเคยเห็นโฆษณาชวนคนลดน้ำหนักชิ้นหนึ่ง คำว่า ผอม ใช้ฟอนต์ DB PatPong ดูชัดใจมาก เพราะตัว ผ อ้วนเกินไป. คำตอบคือเอาตัว ค พลิกstilงกาใช้เป็นตัว ผ จะผอมตีกว่า.

Q5 : ทำไมหางตัว ง ต้องสูงถึงหัว?

A5 : ธรรมชาติของลายมือเขียน หรือตัวพิมพ์เนื้อแล้ว หางตัว ง จะอยู่ต่ำกว่าหัว. การลดหางตัว ง ของ DB PatPong ให้ต่ำลงน่าจะทำให้แยกแยะออกจากตัวอื่นได้ง่ายขึ้น.

ตัวหนา